

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 200794
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: TEORIA I ENTORN
Curs: QUART
Semestre: SEGON
Equip docent: Pep Dardanyà
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 54h
Hores autònomes: 96h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de caràcter optatiu i de metodologia teòrico-pràctica. S'entén la pràctica, llavors, com una dimensió articulada amb les de teoria, praxi i poiesis, en relació amb les situacions, processos i contextos que s'aborden i en els quals aquesta articulació es dona. En base a això, l'objectiu general de la matèria és posar èmfasi en diferents camps d'acció en els quals l'entorn adquireix una especial rellevància i condició per al desenvolupament de les arts i els dissenys ja sigui en la seva dimensió aplicada, investigadora com en les de gestió, circulació, distribució i exhibició.

En les sis assignatures que componen la matèria s'abordaran espais, lògiques, xarxes i plataformes tant de gestió cultural com de difusió de les arts i els dissenys; s'introduirà als/les alumnes en la pràctica del relat curatorial en la seva dimensió medidora, creadora i implicada amb el context creatiu contemporani; es reforçarà la seva condició investigadora mitjançant l'ocupació de l'anticipació i els principis dels estudis del futur; s'abordaran eines i metodologies dels camps específics de la direcció creativa i artística.

COMISSARIAT D'EXPOSICIONS
DIRECCIÓ ARTÍSTICA
DIRECCIÓ CREATIVA
GESTIÓ CULTURAL
INNOVACIÓ I ANTICIPACIÓ
PLATAFORMES DE DIFUSIÓ

GESTIÓ CULTURAL.

Gestió cultural és una assignatura optativa de quart que forma part de la matèria TEORIA I ENTORN conjuntament amb les assignatures obligatòries (OB). Amb les assignatures de la Matèria TEORIA I CONTEXT, les assignatures Estètica i Art i Disseny Contemporani i el TFC (Treball Final de Grau), completen les competències l'obtenció del títol de GRAU en ARTS I DISSENY.

OBJECTIUS

Facilitar recursos d'anàlisi i d'interpretació de la societat contemporània i de les seves manifestacions i produccions culturals a partir del coneixement de les diferents institucions i els seus models de gestió en l'àmbit de les arts visuals i el disseny contemporani. L'objectiu és fer entendre als estudiants d'art i de disseny la importància del coneixement de les eines de gestió pel seu desenvolupament professional, cara a una millor comprensió dels processos els quals determinen en bona part el context de recerca, de producció i de mercat on es desenvolupa l'art i el disseny.

COMPETÈNCIES

E02. Analitzar i relacionar teories, conceptes i sabers de les diverses àrees de coneixement (socials, científiques, de les arts i dels dissenys).

E16. Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context.

E17. Identificar i valorar la incidència dels resultats del treball personal en el context social, cultural i professional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E02.44). Identificar diferents plataformes, estratègies de producció i models de gestió i comunicació en relació a projectes culturals en el camp de les arts i els dissenys.

RA2 (E16.28). Utilitzar eines pròpies de la gestió cultural en el marc de comprensió dels processos que determinen el context de recerca, producció i de mercat en el qual es desenvolupen les arts i els dissenys.

RA3 (E17.22). Reconèixer els principals agents articuladores del context cultural local i global.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

- T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.
- T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.
- T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.
- T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.
- T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.
- T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.
- T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.
- T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.
- T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

L'assignatura es planteja com un "treball de recerca" amb l'objectiu d'analitzar l'àmbit de la gestió cultural contemporània, especialment fitat en el context català però en relació al context global. L'anàlisi comprèn noves estratègies de producció i també nous models de gestió i de comunicació dels projectes culturals. L'assignatura consta de sessions teòriques en les quals es proposen reflexions generals sobre els conceptes i els models de gestió, el disseny i estratègies de producció i sessions pràctiques on, per equips de treball, es realitza una proposta del disseny, producció i gestió d'un projecte cultural concret.

METODOLOGIA

La metodologia de l'assignatura es basa en dos estratègies bàsiques:

- 1.- Classes teòriques que consisteixen en l'exposició i anàlisi dels continguts i en la formulació de qüestions d'ordre obert. Les classes teòriques es complementen amb l'anàlisi compartit de les lectures obligatòries en forma d'exercicis de comentari de text en grups de lectura, presentació oral i debat obert a l'aula.
- 2.- Desenvolupament d'un treball pràctic d'anàlisi d'una institució, associació o fundació cultural amb l'objectiu de fer una proposta de disseny, producció i gestió d'un projecte cultural concret que es realitza en grup. El treball pràctic es complementa amb visites de professionals externs a l'aula i amb visites externes fora de l'aula a institucions i/o d'esdeveniments culturals del context català, amb l'objectiu d'analitzar els seus models de gestió i les seves programacions.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h
Hores activitats dirigides: 22,5h (15%)
Hores activitats supervisades: 22,5h (15%)
Hores aprenentatge autònom: 96h (64%)
Hores activitats d'avaluació: 9h (6%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.
Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.
Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.
Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.
Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

SISTEMA D'AVUACIÓ

La nota final de l'assignatura no serà la 1/2 ponderada dels 3 treballs, si no que es tindrà en consideració l'evolució en l'aprenentatge de l'estudiant. El contingut de cada treball s'especificarà a l'enunciat corresponent.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (35%)
Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (35%)
Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (30%)

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

Avaluació continuada de la participació activa a classe: 30%
Treball pràctic en equip. Presentacions orals a classe: 40%
Comentaris per escrit i presentacions sobre les lectures obligatòries: 30%

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 70% de les hores lectives presencials.

BIBLIOGRAFIA

- Alonso Fernández, Luis. *Introducción a la nueva museología*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.
- Alonso Fernández, Luis; García Fernández, Isabel. *Diseño de exposiciones. Concepto instalación i montaje*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.
- Bonet i Agustí, Lluís (coord.) *L'avaluació externa de projectes culturals*. Quaderns de cultura. Sant Celoni: DCMC, Bissap Consulting, 2010.
- Bonet, Lluís, Castañer, Xavier, Font, Josep (eds.). *Gestión de proyectos culturales. Analisis de casos*. Barcelona; Ariel, Patrimonio, 2009.
- Bourdieu, Pierre. *Creencia artística y bienes simbólicos*. Buenos Aires: Aurelia Rivera, Grupo Editorial, 2003.
- Bourriaud, Nicolas. *Postproducción*. Buenos Aires: Adriana Hidalgo editora, 2004.
- Franch, Enric (ed.). *Nous espais per a la cultura a Europa*. Barcelona: Pagès editors, 2000.
- García Blanco, Ángela. *La exposición un medio de comunicación*. Barcelona: Ediciones Akal, 2000.
- García Canclini, Néstor (coord.) *Conflictos Interculturales*. Barcelona: Gedisa Editorial, 2011.
- García Canclini, Néstor. *Diferentes, desiguales y desconectados. Mapas de la interculturalidad*. Barcelona: Gedisa editorial, 2004.
- Ribalta, Jorge (ed.). *Servicio Público. Conversaciones sobre financiación pública i arte contemporáneo*. Salamanca: Ediciones de la Universidad de Salamanca, 1998.
- Roselló Cerezuela, David. *Diseño y evaluación de proyectos culturales. De la idea a la acción*. Barcelona: Ariel Patrimonio, 2004.
- Rowan, Jaron. *Emprendizajes en cultura. Sus discursos, alteraciones y contradicciones en el Estado español*. Madrid: Traficantes de sueños, 2010.
- Teixeira Coelho, José. *Diccionario critico de política cultura; cultura e imaginario*. Barcelona: Gedisa, 2009.
- Yúdice, George. *El recurso de la cultura: usos de la cultura en la era global*. Barcelona: Gedisa, 2002.
- V.V.A.A. *Propiedad Intelectual. Nuevas tecnologías y libre acceso a la cultura*. Puebla: Universidad de las Américas Puebla, 2008.
- Zapata-Barrero, Ricard. *Diversidad y política cultural. La ciudad como escenario de innovación y de oportunidades*. Barcelona: Icaria Editorial, 2010.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

Setmana I.

Dirigida: Presentació i introducció a l'assignatura. Presentació de les lectures obligatòries a fer durant el semestre.
Autònoma/supervisada: Constitució dels equips de treball pel disseny d'un projecte cultural.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Setmana II.

Dirigida: Context, terminologia i conceptes bàsics. Mapejar el context: els principals agents articuladors.

Autònoma/supervisada: Visionat i anàlisi de document audiovisual. Els mitjans de comunicació i els estereotips: Professions de la cultura. El gestor Cultural.TVE2.

Setmana III.

Dirigida: Presentació d'estudi de cas: El productor o gestor cultural com a freelance.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip

Setmana IV.

Dirigida: Creativitat, producció i polítiques culturals. La cultura com un recurs o com servei.

Autònoma/supervisada: Debat sobre la lectura obligatòria: El recurso de la cultura. Usos de la cultura en la era global. George Yúdice.

Setmana V.

Dirigida: Noves estratègies i nous models de gestió de les pràctiques culturals en l'àmbit de les arts visuals i el disseny. Del centre expositiu a l'espai de producció o viceversa.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip

Setmana VI.

Dirigida: Visionat i anàlisi de la pel·lícula El método de Marcelo Piñeyro, 2006.

Autònoma/supervisada: Treball de camp en equip.

Setmana VII.

Dirigida: Producció en xarxa. Un nou model de gestió?. Identitats jurídiques i noves formes de treball en la ciutat intercultural.

Autònoma/supervisada: Debat sobre la lectura obligatòria. Diversidad y política cultural. La ciudad como escenario de innovación y de oportunidades. Ricard Zapata-Barrero.

Setmana VIII.

Dirigida: L'exposició un mitja de comunicació social. Continguts, discursos i formes. Gestió, disseny i muntatge d'exposicions. Patrimoni i representació.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana IX.

Dirigida: Presentació de projecte i estudi de cas: l'Empresa de gestió cultural i de producció d'esdeveniments.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana X.

Dirigida: Visionat i anàlisi del documental Fyre de Chris Smith, 2019.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana XI.

Dirigida: El dissenyador d'exposicions i les seves eines. Visita i anàlisi d'un projecte concret. Tono Framis. Tat. Espais per a la cultura

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana XII.

Dirigida: Les arts visuals contemporànies com un servei públic. Gestió de plataformes de interacció

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana XIII.

Dirigida: Debat sobre la lectura obligatòria. Emprendizajes en cultura. Sus discursos, alteraciones y contradicciones en el Estado espanyol. de Jaron Rowan.

Autònoma/supervisada: Seguiment del treball de camp en equip.

Setmana XIV.

Dirigida: Seguiment del treball de camp en equip.

Autònoma/supervisada: Treball de camp en equip.

Setmana XV.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Supervisada: Presentacions orals dels treballs en grup

Setmana XVI.

Treball personal d'anàlisi crític

Setmana XVII.

Setmana de tancament, comentari de notes a l'aula o entrevistes individuals.

ADDENDA COVID-19

En previsió que el curs 2020-2021 sorgeixi alguna incidència arran d'un possible rebrot del COVID-19 i que, per tant, l'autoritat sanitària restringeixi la presencialitat en la docència, el desplegament d'aquesta assignatura té previst altres mecanismes i canals de docència per acomplir en la seva totalitat les competències que es detallen en aquesta Guia Docent, així com els resultats d'aprenentatge que siguin factibles en aquesta excepcional situació.

En concret, s'han establert alternatives per a les següents condicions:

–Alteració de la presència en espais concrets segons criteris acordats: ratio baixa (15-18 persones per espai) o distàncies socials de precaució sanitària.

–Aplicació d'elements d'aprenentatge en remot en casos que hi pugui haver confinament selectiu o parcial.

–En el pitjor cas, que seria el confinament total en alguna franja temporal, hi ha prevista la continuïtat de la docència en línia.

Per tal d'assolir aquestes competències i resultats d'aprenentatge, és necessari que l'alumne/a disposi d'una connexió a Internet estable i un ordinador per connectar-se. En cas que l'alumne/a presenti dificultats en aquest sentit, ho haurà de comunicar per tal de considerar el cas i trobar una solució.